

Vragenlijst Mijn IDee voor warme overdracht

'Ze kennen zichzelf het beste'

Bij Beroepsonderwijs aan Zee in Den Helder ontstond dit voorjaar behoefte een betere vorm van de warme overdracht van leerlingen van klas 2 naar klas 3. Leerlingen kiezen aan het eind van klas 2 een bepaalde richting en komen in een nieuw samengestelde klas met een nieuwe mentor. Met behulp van de vragenlijst Mijn IDee, die de leerlingen zelf invullen en bespreken met hun nieuwe mentor, krijgt de mentor van klas 3 een beter beeld van de leerling. Mentor Joost Osinga en drie van zijn voormalige mentorleerlingen Sanne, Mila en Carmen, deelden hun ervaringen.

Om ervoor te zorgen dat de mentor van klas 3 de leerlingen van klas 2 alvast een beetje leert kennen, is de vragenlijst Mijn IDee dit jaar geïntroduceerd in de tweede klas van Beroepsonderwijs aan Zee. Tweedejaarsleerlingen vulden Mijn IDee tijdens de mentorles in in de laatste periode van het schooljaar en droegen deze over aan de mentor van klas 3. Door deze vragenlijst (zie kader) te beantwoorden, geeft de leerling zijn nieuwe mentor een goed beeld van zichzelf.

Joost Osinga is mentor van klas 2 en vertelt: 'De mentor van klas 3 leert je zo al een beetje leren kennen van te voren en is niet helemaal blanco. Het is belangrijk dat leerlingen zélf hun eigen beeld neerzetten. Het beeld dat ik als mentor van mijn leerlingen heb, kan totaal niet stroken met het eigen beeld van de leerling. Het formulier

en de vragen 'Wat kan ik, wat wil ik, waar ben ik goed in, wat heb ik liever niet' maakt dat net iets makkelijker. Deze meiden, Sanne, Mila en Carmen hebben er goed over nagedacht.' Sanne, Mila en Carmen beamen dit: 'Het is fijn om zelf te mogen invullen, in plaats van iemand anders. Het is ook fijn om 100% te weten wat de nieuwe mentor over jou te horen krijgt.'

Ondersteuning bij invullen

Het invullen heeft zo nu en dan wel ondersteuning van de mentor nodig. Sanne, Mila en Carmen: 'Het is ook wel moeilijk, bijvoorbeeld bij de vraag naar prestaties: wat is dat voor mij? Ging het over prijzen, een zwemdiploma of over iets waar ik trots op ben dat ik kan? Of persoonlijke eigenschappen: wat bedoelen ze daarmee? Ik heb veel ge-

vraagd aan anderen of ik op het juiste spoor zat. En ik heb er lang over gedaan, wilde het zo goed mogelijk doen.' Osinga herkent dit: 'Leerlingen geven wel aan er moeite mee hebben, maar gaan het uiteindelijk wel doen. Jongens hebben er doorgaans meer moeite mee en hebben een steuntje nodig, bijvoorbeeld door ze te vragen: 'waar kan je dan aan denken?' De mentor heeft dus een belangrijke rol in het op weg helpen, stimuleren en er tijd voor maken.'

Studierichting

Het invullen van Mijn IDee stimuleert ook het nadenken over eigen mogelijkheden. Osinga: 'De leerlingen zaten midden in de keuze voor de praktijk: het invullen heeft ook geholpen in dit keuzeproces.' Sanne, Mila en Carmen beamen: Het heeft me ook geholpen bij het nadenken over de keuze van mijn studierichting, want dat speelde toen ook.'

Ook voor ouders

In de altijd belangrijke driehoek school, ouders en leerling gaat het gebruik van dit hulpmiddel een plek krijgen op Beroepsonderwijs aan Zee. De ingevulde formulieren zijn een onderdeel van de startgesprekken met mentor, leerling en ouders in het begin van het nieuwe schooljaar. Van de vragenlijst zal ook een ouderversie worden opgesteld, waarmee ouders aangeven wat belangrijk is om van hun kind te weten. De school kan op basis van ervaringen en naar eigen inzicht aanpassingen aanbrengen en uitbreiden, dit naar het principe van 'adopt and adept'.

De vragenlijst
Mijn IDee

Achtergrond Mijn IDee

Vanuit het ABC van adaptief onderwijs - autonomie, band, competentie is een vragenlijst voor leerlingen ontworpen: Mijn IDee. In deze vragenlijst zijn deze drie algemeen psychologische behoeften opgenomen.

De vragenclusters zijn direct gekoppeld aan dit ABC:

- 'Dit wil ik'
 - autonomie, eigen keuzes maken.
- 'Dit kan ik'
 - competentie, bewust zijn van eigen mogelijkheden.
- 'Wat/wie heeft mij het meest gesteund dit jaar' en 'Wat moet een docent vooral niet doen bij mij'
 - de band die er tussen leerling en docent is ontstaan.

De vragenlijst draagt bij aan een actieve houding van leerlingen om medeverantwoordelijk te zijn voor het beeld dat zij willen geven over zichzelf. Het stimuleert zelfinzicht en eigenaarschap bij veertienjarigen; 14 jaar is een leeftijd waarop de meeste leerlingen dit kunnen ontwikkelen. De vorm, een zelfbeoordelvragenlijst met open vragen die leerlingen invullen en meenemen naar bijvoorbeeld het startgesprek met de mentor in klas 3, maakt dat de warme overdracht makkelijker te organiseren is. De vragenlijst levert ook een bijdrage aan het in kaart brengen van de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling. Een onderwijsbehoefte, alles wat een leerling nodig heeft om leergerichte en gedragsgerichte doelen te bereiken, bestaat uit twee delen: 1) welk doel streef je samen met een leerling na? 2) wat geeft de leerling aan nodig te hebben om dit doel te bereiken? Door te vragen naar wat de leerling wil en kan en naar de steun die is ervaren, wordt de onderwijsbehoefte verduidelijkt voor leerling en docent.

